

Datum

2025-09-10

Adress

Diarienummer

GYVF-2025-2961

Yttrande

Till

Kommunfullmäktige

**Revidering av Plan för arbetet mot islamofobi och
antimuslimsk rasism; nu fråga om remiss
STK-2025-859**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över ett reviderat förslag till handlingsplan när det gäller islamofobi och antimuslimsk rasism. Kommunfullmäktige beslutade i juni 2024 att anta Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism (§128).

Sedan Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism (STK-2022-1456) varit ute på remiss framgår det att båda planernas grundstruktur behöver förtydligas och ha samma grundstruktur. I samband med revideringen vill stadskontoret även utveckla planerna i enlighet med Riktlinjer för Malmö stads styrdokument (STK-2014-1004).

Stadskontoret har tagit fram ett nytt förslag till Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism. Förslaget är att den reviderade versionen av planen ska gälla under åren 2026–2029.

Nämnden vill lyfta att gymnasieskolans och vuxenutbildningens uppdrag är att verka för öppenhet och respekt för mänskliga rättigheter. Ingen elev ska utsättas för diskriminering eller kränkning enligt diskrimineringsgrunderna. Det är viktigt att arbeta för allas lika värde oavsett bland annat etnicitet, religion eller trosuppfattning eller ursprung och det är ett arbete som är en central del av gymnasieskolans och vuxenutbildningens uppdrag.

Nämnden ställer sig positiv till att staden vill stärka arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism. Vidare anser nämnden att en handlingsplan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism kommer bidra till en helhetssyn på de åtgärder som redan sker i nämndens verksamheter samt kommer att ytterligare stärka insatsernas effekt genom förtydligad kommunikation och delaktighet. Dock anser

nämnden att det är en utmaning att uppföljning föreslås ske utanför stadens ordinarie uppföljningsprocess vilket medför utökat och delvis dubbelt uppföljningsarbete eftersom prioriteringar gällande värdegrund och mänskliga rättigheter följs upp både inom ramen för årsanalys och nämndens systematiska kvalitetsarbete. Om särskild uppföljning kommer införas behöver kriterierna för uppföljningen anges i förväg.

Nämnden är positiv till att handlingsplanerna får en gemensam struktur och en enhetlig hantering.

Yttrande

Nämndens arbete utgår från kommunfullmäktiges mål. Nämnden deltar i stadens gemensamma arbete för nationella minoritetsgruppers rättigheter samt prioriterar insatser som motverkar hedersrelaterat våld och förtryck.

Nämndens uppdrag definieras i nationellt regelverk och föreskrifter. Enligt läroplanerna för gymnasiet och för vuxenutbildning ska skolan främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Dessa uppdrag följs upp inom ramen för nämndens systematiska kvalitetsarbete.

Nämnden ställer sig positivt till att staden planerar för att stärka arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism. Nämnden är vidare positiv till att handlingsplanerna får en gemensam struktur och en enhetlig hantering.

I det yttrande som nämnden lämnade (GYVF 2023–5557) 2024-02-23 om handlingsplanen mot islamofobi och antimuslimsk rasism skrev nämnden utförligt om skolans uppdrag att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar samt aktivt motverka diskriminering enligt skollagen, diskrimineringslagen och Sveriges regeringsform. Nämnden anförde också att den inte såg något behov av att skapa ytterligare en handlingsplan då det redan ingår i skolans grunduppdrag och följs upp via det systematiska kvalitetsarbetet. Detta innebär att nämndens verksamheter arbetar förebyggande mot alla typer av rasism och diskriminering.

I detta yttrande vill nämnden dock lyfta att den är positiv till att ta fram en handlingsplan. Då den kommer att bidra till en helhetssyn på de åtgärder som redan

sker i nämndens verksamheter. Insatserna kan också få större genomslag genom förtydligande av kommunikationsstrategier och kanaler samt genom ökad delaktighet.

Dock anser nämnden att det är en utmaning att uppföljning föreslås ske utanför stadens ordinarie uppföljningsprocess vilket medför utökat och delvis dubbelt uppföljningsarbete eftersom prioriteringar gällande värdegrund och mänskliga rättigheter följs upp både inom ramen för årsanalys och nämndens systematiska kvalitetsarbete. Om särskild uppföljning kommer införas behöver kriterierna för uppföljningen anges i förväg.

1. Hur ställer sig er nämnd/bolag till föreslagen förändring av ansvars- och målstruktur?

Nämnden anser att det är positivt att ansvaret tydliggörs genom förslaget under punkt 1. Nämnden är också positiv till den tredje punkten om ett uppdrag för varje nämnd och helägt bolag att ta fram egna handlingsplaner, då planen kan anpassas för att ligga i linje med andra uppdrag för att säkerställa enhetligt värdegrundsarbete på förvaltningsnivå.

Samtidigt innebär förslaget med 22 handlingsplaner en eventuell utmaning för att få en helhetsbild över åtgärder i hela Malmö stad då varje nämnd ska ta fram sina åtgärder i separata rapporter.

2. Hur ställer sig er nämnd/bolag till förslaget om att nämnder och helägda kommunala bolag ska ta fram en handlingsplan för arbetet?

I förslaget ligger att nämndens handlingsplan ska bygga vidare på de fem strategiska arbetsområdena men att de ska omarbetas till inriktningsmål. De inriktningsmål som finns i förslaget har formulerats på en stadsövergripande nivå. Nämnden ser ett behov för ytterligare anvisningar från stadskontoret för nämndernas handlingsplaner för att nå syftet.

3. Hur ser er nämnd/bolag på föreslagen uppföljningsstruktur för arbetet?

Nämnden anser att det är viktigt att uppföljningen sker kopplat till det arbete som nämnden för övrigt bedriver när det gäller uppföljning av främjande av mänskliga rättigheter, arbete med skolans värdegrund och arbetet mot trakasserier och kränkande behandling. Nämnden anser att det är en utmaning att uppföljning föreslås ske utanför stadens ordinarie uppföljningsprocess vilket medför utökat och delvis dubbelt uppföljningsarbete eftersom prioriteringar gällande värdegrund och mänskliga rättigheter följs upp både inom ramen för årsanalys och nämndens systematiska kvalitetsarbete. Om särskild uppföljning kommer införas behöver kriterierna för uppföljningen anges i förväg.

4. Har er nämnd/bolag några andra synpunkter som ni vill lyfta?

Nämndens synpunkter framkommer under resterande frågor. Nämnden vill understryka vikten av tydlighet i uppföljningen där utgångspunkter för handlingsplaner, kriterier och process anges i förväg.

5. Hur bedömer er nämnd/bolag möjligheten att bidra i arbetet utifrån föreslagen plan?

Det ingår i nämndens grunduppdrag att främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse samt förebygga kränkningar och diskriminering. Nämnden har bred erfarenhet inom området vilket den kan bidra med.

Exempelvis kan nämnden bidra med sin erfarenhet gällande värdegrundsarbetet med fokus på islamofobi och antimuslimsk rasism där åtgärder, kommunikationsprocesser och utbildningsinsatser har tagits fram samt genomförts. Nämnden har även erfarenhet av att arbeta inkluderande tillsammans med Malmöbor via exempelvis elevråd och ungdomsråd.

Ordförande Juan-Tadeo Espitia (S)

Förvaltningsdirektör Anneli Schwartz